Ner 141. ROK 1834. PONIEDZIAŁEK 23 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące wraz z Rozmaitościami Złp. 12. miesięczne Złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Agrypiny P.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Cudobór.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na. 0 0 Ω,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	,, 6. 575	16.2	5,0	Wschodni słaby	Pogoda	
17 61	,, 6. 660	21.5	8,0	Pn. Wschodni średni	,, ,,	
22 3	,, 6 527	23.5	6.7	,, ,,	,, ,,	
9	,, 6. 761	+ 15.8	+ 4,3	,, słaby	,, ,,	

Cześć Urzędowa.

Dnia 24 b. m. i r. o godzinie 10 z rana w M. Chrzanowie sprzedane będzie około 80 korcy wapna gaszonego, w dołach będącego. Chcący zatém licytować z gotowemi pieniądzmi przybydź zechcą.

Chrzanów 18 Czerwca 1834 r.

Tomasz Jaworski kom. sąd.

Część Polityczna.

WIADOMOŚCI Z WCZORAYSZEY POCZTY.

WARSZAWA 19 *Czerwca.* N. Pan udzielić raczył JP. Józefie Leduchowskiey, artystce drammatyczney, tytułem szczególnych nagród pensyą w ilości złp. 3000 rocznie i do śmierci.

Do dnia wczorayszego przywieziono na tegoroczny targ wełny centnarów 6570. Obywatel Ordęga z Kaliskiego, sprzedał swą wełnę po 122 tal. za centr.

Do wygraney 300,000 złp. w ostatniey loteryi klassyczney należy 19 osób, między tymi 18 żydów z okolic Tykocina. *(G. W.)*

PARYŻ 10 *Czerwca.* Onegdy ku wieczorowi Królestwo Jchmość Belgiyscy przybyli do zamku Neuilly. Pan Leben poseł belgiyski, z małżonką swoją mieli honor bydź przypuszczeni do stołu królewskiego. — Późno wieczorem przybył tam jeszcze minister spraw zagranicznych hr. Rigny.

Konstytucyonista utrzymuje, że od niejakiego czasu poseł Rossyiski hr. Pozzo di Borgo, nietak często odwiedza Króla.

Nadeszła tu wiadomość z Chambery pod 3 b. m. że w tym dniu oboje Królestwo Jmci Sardyńscy, odprawili tam swóy wjazd uroczysty. — Mieszkańcy miasta, mieli z tego powodu okazać naywiększą radość i uniesienie, tak dalece, że dzień ten stał się prawdziwą uroczystością narodową.

Dnia 11 *Czerwca.* Wczoray Królestwo Jmść belgiyscy, w towarzystwie xięcia Orleans, i królewien, odbyli przejażdżkę do Sevres.

Podług listu z Bajonny, powstańcy Nawarry i prowincyi Basków, znayduą się w zupełném rozprzężeniu; urzędnicy z linii celnéy hiszpańskiéy, w téy chwili uciekają do Francyi. *(G. P. S.)*

MADRYT 2 *Czerwca.* Dzisieysza gazeta dworska potwierdza wszystkie wiadomości z Portugalii o upadku D. Miguela i ukończeniu tym sposobem woyny domowéy, która tę krainę trapiła. Don Miguel i Dos Carlos, udali się dnia 30 maja do Evora, z kąd pierwszy w Sines, drugi w Aldea Gallega, z rodziną swoją i orszakiem, pod zasłoną woyskową, mają wsiąść na okręty.

Następująca jest treść artykułów kapitulacyi tyczącey się wyłącznie D. Miguela, podpisanéy przez D. Pedra: »Senhor Don Miguel, pobierać będzie odtąd pensyi roczney 60 Contos de Reis, (około 570,000 złp.) z względu na wysoką dostoyność swojego urodzenia; i dozwolone mu będzie rozrządzać swoją własnością według woli, pod tym jednak warunkiem, ażeby kleynoty korony i inne jéy wła-

ności, równie jak osób prywatnych zwrócił. — Senhor Don Miguel opuści w dniu 31 maja Evorę. Tenże stosownie do traktatu z dnia 22 kwietnia wsiędzie na okręt wojenny jednego z czterech sprzymierzonych mocarstw, aby z wszelkiém dla swéy osoby i swojego orszaku bezpieczeństwem, tudzież z wszelkiemi, wysokiemu swojemu urodzeniu przyzwoitemi względami, zawieziony został do portu, jak sam oznaczyć zechce. — Rzeczony Senhor Don Miguel, obowięzuje się opuścić w 14 dniach Portugaliją, i nigdy więcéy niepokazać się na żadnym punkcie krajów portugalskich i hiszpańskich, tudzież pod żadnym względem spokoyności rzeczonych państw nienaruszać. Wszakże w przeciwnym razie, utraci prawa swoje do pensyi i wystawi się na wszelkie skutki, jakieby z podobnego postępowania wyniknąć mogły. — Sztab jeneralny Senhora D. Miguela, prześle natychmiast rozkazy do wszystkich dowódzców twierdz, woysk polowych i wszystkich władz, któreby jeszcze panowanie jego uznawały, iżby niezwłocznie poddały się rządowi N. Królowéy Dony Maryi, pod utratą dobrodzieystwa amnestyi.» (*G. P. S.*)

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

Berlin 6 *Czerwca.* — Traktat pacyfikacyjny zawarty pomiędzy cztérema dworami, nie jest niczém innéin jak tylko politycznem mamidłem; z spodziewaney albowiem nieczynności Anglii i Francyi, domyślać się można, że to przymierze nie przyniesie dla półwyspu innego wypadku, nad ten jaki w naturze samey rzeczy spoczywa. Nie ukończy się dla tego ani dniem pierwey woyna domowa, i położenie królowey rejentki nie polepszy się wcale. Politycy paryzcy tak zwanego *juste milieu*, przyznają to sami, zwłaszcza kiedy jest mowa na cztéry tylko oczy; utrzymują jednakże, iż traktat poczwórny był szczególniey dla tego zawarty, ażeby krajom konstytucyjnym na zachodzie Europy, nadać większą powagę względnie mocarstw reszty lądu stałego. Podobne twierdzenie okazuje się wszakże zupełnie mylne przy obecném położeniu rzeczy. Zwróciwszy tylko cokolwiek uwagi na Angliją, zobaczemy kray ten i rząd jego w takim stanie zamieszania, a zaś ministerstwo tak poróżnione i z tak małoznaczącym wpływem, iż ani przypuścić można, aby Anglija o jakieykolwiek wyprawie zagraniczney pomyśléć nawet mogła. Co do Francyi, jey położenie jest takie, iż tak długo, dopóki teraźnieysza dynastyja nie ubezpieczy się przez inne, a dla narodu więcéy przyjemne instytucye, pierwsza lepsza woyna, byt teyże na szwank nieomylny wystawi. Zresztą ma woysko dosyć wewnątrz kraju do czynienia, ażeby tylko stronnictwa na wodzy utrzymać. Hiszpanija i Portugalija są jeszcze w stanie rewolucyjnym, względem którego nic pewnego powiedzieć dotąd nie można. Okazuje się więc dobitnie i jasno, iż przymierze poczwórne jest *de facto* w niemożności niepokoić resztę Europy, a tém mniéy wystąpić zaczepnie przeciwko teyże. Jego działalność naywięcey kiedy moralną tylko bydź może; ale i ta, dla każdego, kto zna niemoc sprzymierzonych, niesłychanie małoznaczącą wydawać się musi. Ze strony francuzkiey przystąpiono podobno do tego przymierza jedynie i wyłącznie dla tego, ażeby okazać przed nową izbą deputowanych, iż rząd nie spuszcza z oka zagranicznych zatargów, przez co, według ulubionego wyrażenia się francuzkiego, *on conserve la dignité politique de la France à l'étranger.* Bydź nawet obok tego może, iż powzięto nadzieję, przez ożenienie z D. Maryą jednego z synów króla Filipa, osadzić na tronie portugalskim nową dynastyę. Takieto jest położenie cztérech sprzymierzonych mocarstw! — Lecz, jakże lepsze ile korzystnieysze jest położenie tych mocarstw, przeciwko którym tamte z przymierzem swojém wystąpić zamierzają? Rossyja Austryja i Prussy, urządzone jak naydoskonaley wewnątrz, zabezpieczone przez ustalone instytucye, zasłonione miłością i przywiązaniem ludów swoich przeciwko wszelkiey rewolucyi, są gotowe do boju z licznemi i dobrze wyćwiczonemi woyskami swojemi. Przeświadczone wewnętrznie o swéy rzetelności i dobroci swéy sprawy, nie lękają się bynaymniey znanego sobie przeniewierstwa nieprzyjaciół swoich; nieprzyjaciół, którzy w razie wystąpienia jako strona zaczepna, sami są wystawieni na stracenie równowagi wewnątrz, i na to, że ulegną przewadze ducha rewolucyjnego. Przeciwnie, rozpoczęcie kroków nieprzyjacielskich ze strony Rossyi, Pruss i Austryi, posłużyłoby tylko do ściśleyszego skojarzenia węzła, jaki łączy monarchów tych państw z poddanymi tychże. Cóż więc zyskał gabinet tuilleryjski przez podpisanie traktatu, który

się w głowie Tayllerańda usnował? oto dał on nowy dowód swego prawdziwego sposobu myslenia i swoich uczuć dla dworów północnych, właśnie w tey chwili, kiedy im dawał naymocnieysze zapewnienia swojey przyjaźni i zgodności w politycznych zasadach. *(G. W.)*

LONDYN 4 *Czerwca.* O wypadkach w Portugalii, mówi *Times*; »Lubo po oświadczeniu się prowincyi pólnocnych i większych miast nadmorskich za Doną Maryą, nie można było wątpić o upadku Don Miguela, jednakże tak raptowne poddanie się jego, musiało przerazić nie-podziewanie przyjaciół i stronników jego. Niewiadome są jeszcze wszystkie powody, dla których był zmuszony uledz; głównieyszemi jednakże były zwycięztwa xięcia Terceiry na pólnocy, zajęcie portu Figueira, i pomoc woyska hiszpańskiego w osiągnięciu celów przymierza. Jakkolwiekbądź, lepiéy uczynił, że przyjął wygnanie z pensyą, jeżeli tylko nie było już w mocy jego dostać się do Elwas i utrzymać się choćby na chwilę w téy twierdzy. Jakie są z resztą warunki jego poddania, nie wiemy jeszcze z pewnością. Jakie skutki wypadek téy walki za sobą pociągnie, ani przewidzieć można. Duchowieństwo, a mianowicie zakonne, było jak naymocniéy przeciwne Don Pedrowi; nie masz więc wątpliwości, że wszystkie klasztory zniesione zostaną. *(G. W.)*

FRANKFORT 3 *Czerwca.* Posłowie Anglii i Francyi przy związku niemieckim, podali na ręce zastępcy prezydującego w seymie, notę, w któréy protestują uroczyście przeciwko poddaniu woyska frankfurtskiego pod rozkazy jenerała austryjackiego Piret, gdyż w tem upatrują nadwerężenie samodzielności wolnego miasta Frankfortu. Nazajutrz po podaniu tey protestacyi, wezwał seym związkowy senat mieyski, aby bezzwłocznie przyzwolił na takie urządzenie woyskowe, gdyż w razie przeciwnym, środki zniewalające użyte zostaną. Senat uczynił temu rozkazowi zadosyć; tak więc już dnia wczorayszego objął wspomniony jenerał dowództwo nad całem woyskiem linijowém, gwardya albowiem narodowa zostawać będzie pod dowództwem burmistrza. *(G. W.)*

SZTUTTGARD 4 *Czerwca.* Ponieważ pokazuje się, że znaczna jest liczba takiey czeladzi rzemieślniczéy, ktora bez roboty włóczy się po kraju, a niektórzy z nich, mają falszowane a nawet podwóyne xiążeczki wędrownicze, prócz tego zaś mieszają się zwykle do zakazanych zbiegowisk; wydane przeto zostały surowe rozkazy do wszystkich władz policyjnych i do wóytów gmin, ażeby na takich ludzi, jak nayściśleyszą baczność dawano. *(G. W.)*

PRAGA 10 *Czerwca.* C. k. uniwersytet pragski obchodził znowu d. 27 maja, po 18 latach, uroczystość installacyi teraźnieyszego xiążęcia arcybiskupa pragskiego, Andrzeja Aloizego hrabię Skarbka Ankwicza, z Posławic, jako swego teraźnieyszego kanclerza, (w całym szeregu kanclerzów 27go.)

Xiąże-arcybiskup przyjęty został u schodów przez senat akademiczny, poprzedzony przez pięciu pedelów z berłami i do większey, licznem zgromadzeniem członków wszystkich czterech wydziałów nauk i innych gości wyższych stanów napełnionéy sali korolińskiey, na przeznaczone dla każdego kanclerza mieysce pod baldachinem wprowadzony. Zaraz potém miał tegoroczny rektór uniwersytetu doktór i professor Maxymilian Millauer do xięcia arcybiskupa przemowę, w któréy wspomniał nayprzód o wysokim zaszczycie, spływającym na uniwersytet z mianowania przez pierwszego ustawcę jego, Cesarza Karola IV, każdego arcybiskupa pragskiego kanclerzem uniwersytetu, — potém o sławie literackiéy pierwszego arcybiskupa pragskiego i kanclerza uniwersytetu Ernesta Pardubitrz od 1348 do 1364 — nareszcie o zasługach, które teraźnieyszy, łaską J. C. K. Mości naszego naymiłościwszego Pana na stolicę Pragską wyniesiony xiąże arcybiskup, jako doktór teologii, rektór ołomunieckiego książęco-arcybiskupiego alumnatu, c. k. dyrektor nauk teologicznych w Ołomuńcu, i były rektór c. k. uniwersytetu Lwowskiego około nauk położył; — a nakoniec cały tuteyszy uniwersytet ze wszystkiemi jego członkami i prawami xięciu arcybiskupowi z głębokiém uszanowaniem polecił.

Xiąże arcybiskup odpowiedział na tę mowę w pełnych łaskawości wyrazach. *(G. L.)*

ARAU (w Szwaycaryi) 29 *Maja.* Twierdzą, że odpowiedź miasta seymu na notę sardyńską, posła tego mocarstwa tak mało zadowolniła; że tylko za nalegającemi prośbami innych noty podających posłów, dał się wstrzymać od postanowienia, zażądania paszportów do wyjazdu. Tymczasem odesłał

tę odpowiedź do Turynu i czeka dalszych rozkazów.

Szafhuza 27 *Maja.* Woysko sardyńskie w Sabaudyi dochodzi obecnie do 10,000. — Tak znamienitey potęgi od r. 1815 nigdy w tey prowincyi nie było. Od kilku dni stanął także znaczny korpus w Domo d'Ossolo. *(G. P.)*

Rzym 25 *Maja.* Przywiedzione do skutku zratyfikowanie przymierza poczwórnego, sprawiło tu po odebranéy o treści onego wiadomości, głębokie wrażenie; wszakże nie daje się rząd dotychczas przez to zatrważać; sądząc, że takowe, o ile się zbroynego wkroczenia dotyczy, tylko częściowo urzeczywistnioném zostanie, zwłaszcza że Anglia weyściu Francuzów do Hiszpanii sprzeciwiać się będzie. Monsignor de Curoli, były audytor nuncyatury w Lizbonie miał u Papieża posłuchanie, który go z szczególną przyjmował łaskawością. Prałat ten skreślił podobno o stanie kościoła Sw. w Portugalii nader zasmucający obraz. Rozchodzi się tu pogłoska, znayduiąca wiarę w niektórych towarzystwach, że król neapolitański pułki szwaycarskie z służby swojéy oddalić i poddanym swoim ustawę nadać (oktrojować) zamyśla. Pierwsza pogłoska względem Szwaycarów zupełnie bezzasadna; a chociaż bydź może, że król wielką reformę w administracyi przedsięwziąść postanowił, mamy jednak słuszne pobudki mniemać, że o spełnieniu życzeń liberalistów dzisieyszych, przez nadanie krajowi konstytucyi, ani myśli.

Dnia 29 *Maja.* Poseł francuzki Markiz Latour-Maubourg, wyjechał onegday do Neapolu wkrótce po outrzymaniu gońca z Paryża. Celem téy podróży ma bydź zawiezienie portretu królewny Maryi Krystyny; inni zaś utrzymują, iż wysłany został dla przyśpieszenia układów dyplomatycznych, co zdaje się podobnieyszém do prawdy, albowiem i rodzina jego wyjeżdża za nim, co się zdaje dłuższy zapowiadać pobyt. Prócz tego przebiega tędy wielu gońców z Paryża do Neapolu i napowrot, co zaymuje powszechną tuteyszéy publiczności uwagę; a zatém nie można się dziwić wieści o zaprowadzeniu ustawy w Neapolu. *(G. W.)*

Nauplia 15 *Kwietnia.* Kodex praw już jest prawie ukończony, wydano nawet polecenie aby ogłoszony został, lubo dla niedostatku czcionek drukarskich, jeszcze kilkomiesięczne opóźnienie nastąpić może, nim takowe przybędą z Paryża, gdzie zamówione zostały. — Organizacya floty zostanie bezzwłocznie przedsięwzięta. Główným jey stanowiskiem będzie Poros, gdzie są założone warsztaty, na których czynnie pracują. Do Patras przywieziono z Anglii 3000 beczek (beczka 1000 funtów) węgli, które na statkach parowych do Poros odesłane zostaną. — Minister spraw zagranicznych Maurokordatos, pełni tymczasowie obowiązki ministra morskiego. — Jest tu spodziewany lord Nugent, pełnomocny komisarz angielski na wyspach Jońskich, który ma zamiar odbydź podróż na wschodzie. Kommisarze mocarstw opiekuńczych (Rossyi, Anglii i Francyi), wyznaczeni do ostatecznego uregulowania granic greckich, którąto czynność przerwali z powodu wiadomego napadu Albańczyków tureckich, zgromadzają się w Prewezie, i według podobieństwa, ukończą tego jeszcze lata czynności swoje. Przydano im do straży ochronnéy oddział żandarmów pod dowództwem philhellena, pułkownika Gordon. — Jenerał Church, którego nie przyjęto w Petersburgu w znaczeniu posła greckiego, zostaje umieszczony w kraju. — W krótce przybędzie tu pułkownik austryacki, Prokesz. — Hr. Armansperg najął sobie na całe lato mieszkanie wieyskie w Argos; jenerał Heideck i xiąże Maurokordatos, wyjechali do Poros, dla zwiedzenia tamteyszego arsenału. *(G. W.)*

Doniesienie.